

# CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a Magyar Csendőrök Országos Egyesülete.

Szerkesztő: MATHÉ MIKLÓS, törzsőrmester.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.  
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó  
1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL  
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

## Fegyelem és rend.

*Irta: Máthé Miklós törzsőrmester.*

Régen hallottunk erről a katonai tulajdonságról. Pedig hiszen valóságos eszménykép volt mindig a fegyelmezett katona.

Ki ne ismerte volna az órákig vigyázzban, peczkesen álló, merev katonát, a kinek még csak a szeme pillája se rándult meg a dörgő parancsok hallgatása alatt: még kevésbé mert volna megmozdítani kezét vagy lábát, míg azt nem hallotta: pihenj!

Számtalanszor megtörtént, hogy szédelegve, roskadozó inakkal lépett le a kiballgatásról az öreg csendőr is, szemét, orrát, homlokát törölgette az izzadságtól s keserves sóhajtasok közt, derekát és inait tapogatva bocsátott utnak egy-egy kacskaringós miatyánkot az erületbe vivő katonai szubordinációról.

Szakadásig lótot-futott a csendőr, ha előljárójának nem is parancsát, hanem csak egy kicsinyke óhajtasát kellett teljesíteni.

A tiszti vagy altiszti előljárók egynémelyike, mint valami kannibál törzsfőnök, csak a szemével vagy a kezével intett, már többen siettek, sőt rohantak szolgálatára, mert a hol ez meg nem történt, ott jobb lett volna minden élőlénynek nem születnie.

Félreértése a parancsnak, meg nem értése az előljárói óhajtasnak kizárt dolog volt a csendőrségnél.

Nézzük csak bajtársaim, mi volt a mozgó rugója eme nagyon szépnek mondott és állított, de valójában zsarnoki s minden emberi érzést lábbal tipró katonai fegyelemnek.

Első és főoka volt ügyebár a kurtavas s a böjti napokkal súlyosbitott szigorú vagy szigorított fogság, a mely átlag 10 naptól 30 napig terjedhetett.

S hogy mégis némi változatosság is legyen benne, s hogy a csendőr nagyon el ne pubuljon, de ne is legyen oka a panasza, puhafából csináltak neki a fenytetéshez pótlékként kijáró «kemény» fekhelyet.

Az a böjt és az a kemény fekhely, valamint az a csendőr, a ki ezeket elszenvedte a 10—30 napok alatt, egy oduba volt bezárva, a melyben ha unatkozott a magáról megfélemezés mellett fegyelmetlenkedő bajtársunk, sétálhatott összesen 2—3 lépésnyire is.

Tartozunk a történeti igazságnak azzal a beismeréssel, hogy ez a pár négyzetméternyi odu és az a puhafából készített kemény fekhely bizony igen ritka alkalmalmmal hevert használatlanul. Akadt annak lakója igen gyakran és hosszabb ideig.

A többség úgy fogva fel ennek a helynek az ellátásáról illetve megtöltéséről való gondoskodást, hogy az egy javítórendszer és igyekezett is mindenféle okból és módon ezt a rendszert alkalmazni, néha — ismerjük be — csakugyan czelszerűségi okokból és szükségképen, de bizony nagyon gyakran előfordult az is, hogy semmiségből nagy dolgot csináltak, a melynél a szeszély, a hatalmi tulkapás, az ellenszenv stb. játszották a főszerepet és így töltötték meg lakókkal azt a bizonyos odut.

A csendőr, mint ennek az eljárásnak szenvedő alanya, az imént mondottaktól eltérően gondolkozott, már csak dacból sem vette javító hatásának a fegyelemkezelés eme különleges módját, már t. i. az a csendőr, a kiben sohasem a jóérzés, hanem a rosszindulat kerekedett felül.

Az ilyen embereknek legnagyobb része a legkisebb szégyenérzet nélkül, inkább hivalkodva emlegette ismételt fenytéseit, a javulásnak semmi jelét nem adta, folytatta a fegyelmetlenséget és rendellenességet tovább, míg nem fegyelmi eltávolítás folytán, esetleg büntető bírósági uton meg nem szabadították tőlök a testületet.

Ezek igazán mondhatjuk a kisebb számot képviselték és nem is sajnálta őket senki, sőt talán ha a bajtársakra lett volna bizva, hamarabb kiadtuk volna nekik az utlevelet és nem törődtek volna annyit a megjavításokat célzó mód és eszközök megvalogatásában.



## ÖW SÁNDOR

órás és ékszerész, Budapest, VIII. ker.,  
József-körút 81. szám. — Saját házában.

Ő cs. és kir. Pensege József főherczeg kam. száll.

Alapított 1892. Tel. 62—68.

A m. kir. államvasutak, a m. kir. posta és távirás, ugyeintén a m. kir. testőrségnek szerződéses óraszállítója. Dús raktár a legdivatosabb briliáns és arany ékszerekben, ezüst alkalmi ajándékokban, ugyeintén mindennemű kitűnően járó pontosan szabályozott zseb-, fali-, álló- és utazó-órákban. Saját nagyszabású műhelyében ékszerátalakítások és órajavítások jutányosan eszközöltetnek. A csendőrségnek kivételesen részletfizetési kedvezmény is nyújtatik. Rendkívül jutányos árak! Dús választék! Pontos kiszolgálás! — Árjegyzék ingyen és bérmentve. Órákál írásbeli jótállás.



Am sokkal nagyobb volt azoknak a száma, a kikre nézve valósággal megszegvenítő hatással volt a fogdába tevés alkalmazása még akkor is, mikor már szalmazsákokat tettek a deszkafekhelyre, számüzték az eddig szigorításként alkalmazott kurtavasat és böjtöt és humánusabb elnevezésként egyszerű fogságnak keresztelték azt a sohasem csökkenő, inkább emelkedő irányban kiszabott szabadságvesztés fenyítést.

Tulajdonképen ugyan a büntetőbirósági ítélettel megszabott büntetési időt szokták hivatalosan szabadságvesztés büntetésnek nevezni, de a ki ismeri a fegyelmi fenyítések és a bíróságilag kimondott ítéletek végrehajtásának természetrajzát, hát jogosabban neheti szabadságvesztés büntetésnek a fegyelmi fenyítést, mert sokkal szabadabban járt-kelt a fegyintézetbe vagy katonai fogházakba utalt elítelt, mint a szakasz vagy szárnyparancsnokságok fogdáiba zárt fenyített egyén.

Ha tehát a fenyítettek közül felemlített kétféle egyéneket tekintjük, az előbbieken a fenyítés semmit sem javított, az utóbbiakat meg épen elkeserítette és pedig annál jogosabban, mert közismert dolog volt, hogy ez utóbbiak legtöbb esetben nem is szándékosan illetve nem rossz szándékkal elkövetett cselekményekért, hanem inkább véletlenül előállott mulasztásokért vagy mások hibái folytán bekövetkezett büntetendő cselekményekért szenvedték a fenyítést a nélkül, hogy azoknak a cselekményeknek közvetlenül vagy közvetve részesei lettek volna.

Legtöbb esetben, mint a barát a krédóba, egészen véletlenül illetve hibátlanul került egyik-másik bajtársunk 15—20, esetleg több vagy kevesebb napi pihenőre ama bizonyos javítóintézetbe és hiába védekezett, hiába volt a napnál világosabb, hogy senki a más hibájáért, vétkéért jogosan nem fenyíthető, le kellett azt tölteni, mert úgy találta helyesnek, jónak és következetesnek a fegyelmi fenyítő hatalom kezelője.

Meg volt ugyan engedve, hogy minden jogtalanak tartott fegyelmi fenyítés ellen panaszt lehet emelni, de ezt mindig csak birtokon belül, vagyis a fenyítés letöltése után tehetette a szenvedő alany, mert így volt ez megírva a vonatkozó szabályzatban; hogy miért volt így megírva, ezt a problémát még eddig senki sem tudta megoldani.

Közismert dolog ugyanis, hogy minden szabadlábon levő elítelt, míg a hozott ítélet nem jogerős, t. i. míg az ellen perorvoslat folyik, a büntetés letöltésére nem szorítható. Ezzel ellentétben a fenyítés eddig már a kiszabás pillanatában jogerössé vált s azt el kellett szenvedni és csak azután lehetett miatta panaszt emelni.

Bizonyosan azért volt ez így elhatározva, hogy a panasz emelésért, ha valaki ezt megmerte tenni, egy újabb fenyítést lehessen rá kiszabni. Mert tény, hogy a legöregebb zupás őrmesterek és csendőrök is alig emlékezhetnek olyan esetre, a melyben a fenyítés miatti panasz más eredménnyel járt volna, mint egy újabb fenyítéssel.

Hamarabb lehetne egy fehér hollót találni, mint olyan panaszra akadni, a mely miatt egy pár letöltött fenyítés elengedett; de még ha találnánk is ilyen esetre, mit érhet egy olyan rehabilitáció, a mi legfeljebb csak erkölcsi elégtételt adhat, de már el nem tüntetheti, meg nem törtétté nem teheti azt a szégyent és szenvedést, a mit az így meghurczolt és bezárt egyén elszenvedett.

Ha mindezekhez hozzávesszük a fegyelem kezelésnek azt a sokféleképen és módon alkalmazott formáit, a miiket a személyeskedő, önkényeskedő, hatalmaskodó parancsnokoktól a csendőrnek elszenvedni kellett, hát igazán nem tudjuk helyesen variálni azt a konkluziót, hogy *csak mindezek folytán-e vagy mindezek daczára is*, de vas fegyelem, példás fegyelem volt a csendőrségi testületnél.

Ugy-e különös felvetése ez a konkluzió jellemzésére vonatkozó meghatározásnak? De könnyű rá a felelet.

Mert, ha *mindezek folytán* vagyis a fegyelmi fenyítések gyakori és szigorú alkalmazása teremtette meg és tartotta fenn a fegyelmet, úgy teljesen igazat kell adnunk azoknak, a kik ezt a régi példás rendszert, ezt a korlátlan hatalmat és hatalmaskodbatást vissza kívánják és azt állítják, hogy csak így lehet a csendőrségi testületben fegyelmet és rendet teremteni és tartani.

Ha pedig azt vesszük konkluziónak, hogy *mindezek daczára*, vagyis a felismert önkénykedések, hatalmi visszaélések és tulkapások *daczára* is volt példás fegyelem a csendőrségnél, akkor csodálnunk kell azt a végtelen türelmet a megaláztatással való megalkuvást, a kinos szenvedéseknek olyan szolgálai alázatossággal való elviselését, a mit a csendőrlegénység évtizedeken át egy ilyen rendszerrel szemben, egy ilyen zsarnoki rendszer alatt tanusítani és kitartani tudott a nélkül, hogy az ellen csak egyszer is lázadozni mert volna.

Sőt! Egyenesen helyesnek, jogosnak, indokoltnak és célravezetőnek tartották azt nagyon sokan, ezt az elvet hirdették mindenfelé és talán még annak is számosan akadtak volna pártolói, hogy a botbüntetést léptessék érvénybe, ha ezt valaki felvetni vagy javaslatba hozni mertte volna.

Arra azonban soha és senki se gondolt vagy ha gondolt is, hallgatott róla, hogy az emberi méltóságnak teljes lealacsonyítását, az embernek vadállathoz való ha-

## Csúz, Rheuma, Köszvény

amely sok ezer hálaírat és orvosi vélemény szerint biztos hatású háziszser.

Egyedüli készítő: Szenthe Lajos gyógyszerész, Budapest, Damjanich-utca 2. szám. II. emelet 19.

esetén próbálja meg a világhírű erősített **CAPCINE (Paprika)** kenőcsöt

— Eredeti tégely ára háboru idejére 4.— kor.

sonlítását mondta ki akkor, midőn a fegyelem-kezelésnek fentebb ismertetett módját helyesnek, szükségesnek, és nélkülözhetetlennek hirdette, mert hiszen kétségtelen, hogy csak a vad, csökönyös bestiát szokta az emberiség hasonló módon megszelidíteni; büntetésekkel, éheztetésekkel, megszegyenyítésekkel a hatalmaskodás eltűrésére kényszeríteni, azzal a különbséggel azonban, hogy a bestiákat még ezekkel a kényszer eszközökkel sem lehet teljes biztonsággal elszoktatni bestiális, vad szokásaikról és ösztöneikről.

Már most azt kérdelem én bajtársaim és azt kérdik velem együtt igen sokan, hogy csakugyan vissza kívánjuk-e, visszاسirjuk-e mi ezt a lealázó, ezt a minden emberi méltóságot lealacsonyító rendszert? Hát csakugyan embertelen bánásmód, zsarnoki hatalom, brutalizálás és durva arczulcsapása az emberi méltóságnak kell-e ahhoz, hogy a csendőrségnél példás fegyelem és rendszeret legyen?

Csak egy szavatokba kerül bajtársak és vissza lesz állítva az a gyűlölt rendszer. Vannak még itt ennek a rendszernek szószólói és zászlóvivői elegenden. A leányzó nem halt meg, csak aluszik.

Mert kétségtelen, hogy az a példás rend és fegyelem, a mely eddig a csendőrségi testületet jellemezte és kifelé oly kedvelté tette, nem helyrehozhatatlanul ugyan, de imitt-amott meg van most bontva, meg van lazítva nagy mértékben.

Tisztelet a kivételnek, mert vannak ilyenek még szép számmal, de el kell ismernünk, hogy a szabadságot, az emberiességet, a jogok kiterjesztését, a forradalomnak ezeket a magasztos, szép és nemes vívmányait nagyon sokan félreértik, félremagyarázzák.

Vannak köztünk nagyon sokan, a kik a szabadságot *szabadosságnak*, az emberiességet minden fegyelem és rend eltörlésének, a jogok kiterjesztését a kötelesség teljesítés alól való mentesítésnek tekintik.

Vannak köztük nagyon sokan, a kik a fegyelmet felrugták, a szolgálati renddel semmit sem törődnek, a kötelesség teljesítést mindenképen megszüntetendő nyügnak tekintik csupán.

Hiszen elismerjük és tudjuk, hogy a megszokott féknek, a durva fegyelemnek, az erőszakosan meghonosított rendnek a meglazulása reakziót teremt.

A fékevesztett, a felszabadult érzés pillanatnyilag elvakulttá, fékteleenné teszi az elnyomás alatt szenvedőt.

Ez azonban csak a kalitkába zárt vadmadárnál, a ketrecben tartott bestiánál, a fegyházakban, börtönökben őrzött rablógyilkosoknál fordulhat elő.

De nem fordulhat elő öntudatos emberi lényeknél.

Nem fordulhat elő a csendőrségnél, a melynek tagjai kétségtelenül tudják, mert okvetlenül tudniok kell, hogy egy testület, a mely épen az élet és vagyonbiztonság megvédésére van hivatva, fegyelem és rend nélkül meg nem állhat.

Hiszen épen az a hivatása a csendőrnek, hogy azokat üldözze, a kik a törvények és rendeltek ellen vétének; a kik fékevesztett szenvedélyüknél fogva a mások élete és vagyona ellen, a törvényes rend ellen törnek; a kik nem ismernek vagy nem akarnak ismerni törvényeket, tilalmat, hanem szabadon és büntetlenül akarnak garázdálkodni embertársaik életében és vagyonában.

Ez a szokás talán nem lehet ragadós. Talán nem lehet átörökölni pusztán az ilyen egyénekké váló érintkezés útján. Hiszen, ha így volna, észlelhető lett volna ezelőtt is. De nem észlelhattuk soha.

Most változtak a viszonyok, változtak az emberek, a törvénytisztelő ember megvadult. Pusztítani, csak pusztítani: lett a jelszó. Alig van örs, a melynek legénységét meg ne lepte volna a fékevesztett tömeg s a tömeg minden tagja arról kiabált: nincs törvény! üsd a csendőrt!

Ezer meg ezer panasz hangzott el e miatt s a támadás, sőt maga a látvány is megdobogtatta a legbátrabb csendőr is a szívéét. Ezenfelül megutáltatta vele a tömegek garázda viselkedését.

Ezért nem hiszünk s nem is hihetünk mi azoknak a kósza híreknek, a melyeket egyesek — tiszték és al-tiszték egyaránt — a csendőrség fegyelem és rendbontó viselkedéséről hirdetnek.

Azt tudjuk, hogy a minden oldalról beözönlő ellenség előli menekülés szégyene, a menekülés folytán szenvedett óriási vagyoni kár, a melynél százan meg százan egész életen át szerzett vagyonukat veszítették, ennek megtérítése feletti bizonytalanság, a hontalanság és az ide-oda dobálás miatti elkeseredés megingathatta a csendőrnek is az emberekbe s a jobb jövőbe vetett hitét és pillanatnyilag megzavarhatta őket fegyelem és rendszeretükben is, de hogy teljesen felbomlott volna a fegyelem és a rend az ilyenekben épen mintaszerű csendőrök között, azt nem hihetjük el, akárki mondja.

Megerősít bennünket ebben a hitünkben a további körülmény is, hogy épen azok hirdetik ezt a hátrányos megváltozást, a kik eddig zsarnoki módon kezelték a fegyelmet s most szokatlan előttük, hogy nem élvezhetik azt a rabszolgai alázatosságot, a mit eddig minden szavukra, minden intésük folytán élvezhettek. Szokatlan előttük a demokratikus rendszer, a mely a forradalom vívmányaként minden helyesen gondolkodó

**Hegedűt, harmonikát, tárogatót,**

**MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB**

**STOWASSER J.**



és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.  
és kir. udvari és hads. rez. kollég. a Rikosi Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Órbanz-utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becserezés. Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.



embert s úgy a csendőrt is áthatotta. Ha pedig eme határozott hitünk ellenére mégis volnának bajtársaink között olyanok, a kik magukról megfeledkezve, fegyelmetlenségre ragadtatták volna magokat s abban a tévhitben volnának, hogy a köztársasági és szocialista eszmék virágai mellett a fegyelmezatlenség tövises kőrői is felburjánozhatnak és elnyomhatják a demokratikus és öntudatos fegyelmezettesség nemes hajtásait: azokat kérjük és figyelmeztetjük, hogy térjenek vissza a katonai fegyelem és rend jóra vezető ösvényére, míg nem késő, míg kellemetlenségeik nem lesznek, mert ellenkező esetben ki kell válniok a testületből.

Fegyelmezetlen, rendzavaró elemeket a testületben megtűrni nem fogunk. Testületünk jó hírnevét, becsülését és tekintélyét szélsőséges téveszmék hirdetői és követői által elhomályosítani, tönkretenni nem engedjük. Kipusztítjuk közülünk a konkolyt és új elemeket hozunk helyükbe; a konkolyhíntőket pedig kítaszítjuk azok közé, a kik várnak rájuk, hogy megérdemelt bánásmódban részesítsék őket.

Nem kell azt hinni, hogy a nagyközönség pártukra keljen; kiközösíti, kítaszítja magából a polgári társadalom is a törvénytelen, rendbontó elemeket, mihelyt tudatára ébred annak, hogy oda nem tartozó egyének keveredtek közéjük.

A ki pedig ezt a megvetést nem akarja elélni s a ki itt akar maradni közöttünk, az vegye elő a jobbik eszét és gondolja meg, hogy ebben a felelősségteljes szolgálatban csak úgy lesz megtartható, ha a köztársaság és demokratikus érdekeket szolgálja és arra törekszik, hogy az eddigi zsarnoki rendszer mellett megszokott, rákényszerített fegyelmet igazi, öntudatos fegyelemmé fejleszti s jobbérzésű bajtársai példáját követi.

Ez utóbbi bajtársainkat pedig felkérjük, hogy a fegyelmezettesség, a rendszeretet és kötelelességtudás nemes erényeiben tündökölve, adjanak jó példát ingadozó, szélsőségekre hajló bajtársainknak; örködjenek azok felett minden lépésükben; oktassák, vezessék, irányítsák a tévelygőket a demokratikus türelem minden készségével, mert csak így érhetjük el azt a nemes célt, a melynek alapján legbiztosabban felépíthetjük a független, demokratikus Magyarországot.

A forradalom megszüntette az évszázados elnyomottságot, megteremtette a szabad szó és szabad gondolkodás lehetőségét, eme kiváló vívmányokat azonban csak azok élvezhetik igazán, a kik teljes szívből és lélekből ragaszkodnak ugyan az így megszerzett jogokhoz, de a legkiválóbb kötelelességtudás, a köteles fegyelmezettesség és rendszeretet határain belül igyekeznek érvényesíteni azokat.

Ugyancsak jobbérzésű bajtársaink fegyelmezettességére és kötelelességérzetére apellálva, elvárjuk tőlük, hogy ott,

ahol fegyelmi zavart, rendbontást vagy ilyenekre mutató törekvéseket észlelnek, azonnali közbelépés vagy fejlesztés által iparkodnak azt csirájában elfojtani s minden igyekezetükkel oda hatnak, hogy az tovább ne fejlődhessen, elkövetője, illetve megkísérlője pedig kellő megtorlásban részesíttessék.

A ki jogokat követel, ne feledkezzék meg arról, hogy kötelelességei is vannak. A fegyelmezett és rendszerető ember pedig csak azután érvényesíti jogait, ha kötelelességét már kifogástalanul teljesítette.

Törekedjünk tehát arra, hogy az eddig ismert példás fegyelmezettességű csendőr ezután is a társadalom díze és kedveltje maradjon.

## Lenni vagy nem lenni?

Oly kérdés ez, melynél aktuálisabbat a jelen időben alig találhatunk.

Rólunk a csendőrségi testületről beszélek, nekünk kell e kérdést sürgősen önmagunk elé állítanunk, önmagunknak kell tisztába jönnünk azzal, hogy fenn akarjuk-e a testületet továbbra is tartani, vagy pedig azt ellenségeink prédájára dobva, szabad folyást engedünk a mindeddig szerencsére csak szórványosan mutatkozó bomladozási jelenségeknek.

Vizsgáljuk csak még közelebbről, hogy miről is van tulajdonképpen szó?

Azt a vádat hozzák fel ellenünk, hogy a forradalomban nem tudtuk helyünket megállani, hogy nem birtuk az ország személy- és vagyonbiztonságát megővni, nem birtuk az országszerte felburjánzott vagyon- és emberéletpusztítást megakadályozni.

A kérdés tárgyalásánál be kell ismernünk, hogy a vád így felállítva, nem nélkülöz minden alapot. Sőt, mi férfiasan beismerjük, hogy a forradalom kitörésekor nem voltunk képesek helyeinket úgy megállani, a mint az a testülettől megkívánható lett volna. viszont mások sem zárkozhatnak el ama igazság elől, hogy tulajdonképpen nem a mi hibánk okozta azt, hogy nem voltunk képesek a helyzet magaslatára emelkedni.

Ha végig nézzük az utóbbi években követett nevelési és irányítási rendszert, rendkívül sivár kép tárul elénk és szembeszökőnek kell találnunk azt, hogy Panajott Sándor altábornagynak a felügyelői székéből távozta után nem akadt egy vezetőállásban volt előljáronk sem mind a mai napig, a ki a legénység és a szolgálat fontos érdekeivel törődött volna.

Ígaz, hogy a közmondás azt parancsolja, hogy a holtakról vagy jót vagy semmit sem beszéljünk, de ha az igazságot le akarjuk szögezni, tul kell tennünk magunkat e közmondás követelményein.

Panajott altábornagy utódai — tisztelet a kivételek-

## HEGEDÜ

remek felszereléssel  
50—60—80 korona

a legjobb minőségben az egész országban olismert elsőrangú magyar hangszortelepen  
a m. kir. Zeneakadémia Budapeston Király u 59 és 60

## HARMONIKA

50—60—80—100 korona  
finomabb 2 soros 60—80—100 K

## GRAMOPHON

150—180—200—300 K  
legfin. azél óraműszerkezettel



nek — egyrészt a testülettel való nemtörődömségnek, az önállóság hiányának, a magánbosszúból fűtött személyeskedésnek és gyűlölködésnek igen szembeszökő példáját adták, másrészt pedig egy vagy más okból való rövid szolgálatuk folytán igen kevés értékű tevékenységet fejthettek ki a testület érdekeinek előmozdítására.

Sőt a forradalom napjai alatt és az ezt követő időkben feltűnő passiv resistenciával is találkozhattunk a vezetőség részéről.

Mi sem természetesebb, mint, hogy a vezetőségnek itt vázolt közönyössége és tehetetlensége a züllés szélére vezette az egykor oly nagyrabecsült intézményt és így nem csoda, hogy az ily vezetés mellett, a régi jó hírnév mindjobban vesztett erejéből, a régi csendőrség ragyogó presztizse mindjobban elhomályosodott és az ellenszenv, a melyet, a mi örökös ellenségeink, a hűnözök, irántunk tápláltak, lassan átragadt a többi lakosságra, az állam törvényeit tiszteletben tartott polgárookra is, sőt mi velünk is erősítették ezt a folyamatot az által, hogy eladtak bennünket a közéleti minisztériumnak a requirálások keresztülvitelére és vállalkoznunk kellett a katonaszökevények üldözésére. Tagadhatlan, hogy nagyon nehéz lett volna magunkat e szolgálatok, különösen a katonaszökevények üldözése alól kivonni, de elvitathatlan, tény az is, hogy ha vezetőink több előrelátást tanusítanak, a szolgálai behódolás helyett, vétőszavukat felemelhették volna a testület érdekében a requirálások ellen. Hiszen csak egy kevés előrelátással megállapíthatták volna azt, mennyire kockázatos tesz az ily szolgálatokkal a testületet s csak egy kis gerinczes, a testület érdekét szíven viselő ellenállás kellett volna ahhoz, hogy a testület megóvassék attól, hogy a requirálások az ellenszenvet a lakosságban a legvégsőkig ne fokozzák.

A hiba megtörtént; járőreink végigkutatatták a legutolsó kunyhó legrejtettebb zugát és könyörtelenül elszedték a legutolsó gabonaszemet is, oly fullánkot hagyva hátra ily látogatásaik nyomán a lakosság szívében, a mely csak alkalmat keresett a revanchera. Ez az alkalom nem is váratott soká magára: kapóra jött az október 31-én kitört forradalom, melynek során a legtöbb helyen a falvak lakosai első sorban a csendőröket rohanták meg, mérhetetlen károkat okozva úgy emberéletben, mint anyagiakban.

És mit láttunk ekkor? A helyett, hogy azok, a kik a mi vezetésünkre, a mi irányításunkra lettek volna hivatva, hivatalos helyiségeik biztos rejtekéből tétlenül nézték az eseményeket és oly esetekben is, midőn a halálra szorongatott őrsparancsnok utasítást mert kérni, a válasz mindonüzt ugyanaz volt: «csináljon, a mit jónak lát»!

Egyes helyekről oly vádak is hangzottak felénk, hogy a csendőrség tagjai ma már nem bírnak azzal az önálló gondolkozással, a mely a régi csendőrt jellemezte. Erre azonban csak az lehet válaszunk, hogy e kvalitások, ha nem is régen, de kihalófélben voltak a testületből, hiszen a legutóbbi idők rendszerének minden törekvése oda irányult, hogy a fiatal csendőrből ne gondolkodó embert, hanem mechanikai gépet neveljenek.

A mint a fentiekben kitűnik, egyaránt bűnös a régi rendszer elnyomó politikája és a mi volt vezetőségünk teljes tehetetlensége és nemtörődömsége abban, hogy a csendőrség most ily árván és tekintélytelenül áll. És a mint ezt felismertük, hazánk és önmagunk iránti szent kötelességünk egy akarattal felkiáltani: Eddig, és ne tovább!

Szegény, agyonsanyargatott hazánkat szemlélve, látjuk, hogy közbiztonsága oly ingatag alapokon áll, mint talán még soha. És ha ez így van, akkor kötelességünk minden erőnk latbavetésével odahatni, hogy az ország közbiztonságát — miként azt testületünk szervezése után, a múlt század nyolczvanas éveiben elődeink tették, mi is példás rendbe hozzuk. Hiszen erre esküdtünk fel, azért fizet az állam, hogy dolgozzunk, mert csak dolgozó embernek van létjogosultsága.

Minden megengedett eszközzel meg kell értetnünk tehát a lakossággal, hogy a múlt rendszernek vas fegyellemmel és vad terrorral megfélemezett rabszolgái voltunk, a kiknek a nyert parancsot akkor is teljesíteniök kellett, ha a szívük vérezett bele. Meg kell a néppel értetni, hogy mi az ő vérükből való vér és az ő husukból való hus vagyunk és hogy azért állottunk az állam szolgálatába, hogy az ország közbiztonságát fentartsuk és csak egy ellenséget akarunk ismerni: a bűnözőket.

Multbeli vezetőségünkre és azok elveit követőkre pedig csak egy szavunk lehet: Felre az utból! Nekünk új és csak olyan vezetők kellenek, a kik minket esküvel fogadott szent kötelességteljesítésében helyesen és és céltudatosan irányítanak, de tényleg irányítanak és kizárólag csak a közbiztonsági szolgálat végrehajtására engednek felhasználni bennünket. Elég volt a politikai és egyéb nem a mi hivatásunkhoz tartozó szolgálatokból, ilyeneket mi a jövőben teljesíteni hajlandók nem vagyunk! De viszont azt is egyhangulag ki akarjuk kiáltani, hogy elég erőseknek, elég fegyelmezetteknek és elég tehetségeseknek érezzük magunkat ahhoz, hogy az ország züllött közbiztonsági viszonyait rendbe hozzuk.

Kiáltanunk kell ezt mind hangosabb szóval, oly erősen, hogy szavunk mindenhová elhallassék, mert több oldalról fenekednek reánk, készen arra, hogy minden pillanatban lecsapjanak.

Első helyen itt meg kell emlékeznem az ellenforra-

**Brilliáns, arany-ékszerek, ezüst használati és disztárgyak, órák, evőeszközök**



180. sz.

182. sz.

Iparművészeti ujdonságok. Egyházi felszerelések, gyári árban beszerezhetők (részletfizetésre is)

**SÁRGA JÁNOS**

*Képes nagy árjegyzék ingyen és bérmentve.*

csász. és kir. udvari szállítónál, Budapest, IV., Kigyó-tér 5. szám.



dalmi pártról, mely a forradalom által megsemmisített osztályuralom bitorlóból áll. Csak természetes, hogy ezeknek fáj a hatalom elvesztése és emberi természetből folyik, hogy az elvesztettet minden áron visszaszerezni igyekeznek. Többé-kevésbé titokban szervezik rendbontó munkájukat, de nyugalom nélkül következetesen folyton dolgoznak.

Mi volna a következménye, ha mi e párt mellé állva, törekvéseiket támogatnók? Magyarázatra sem szorul az, hogy aknamunkájuk sikere esetén a régi osztályuralmat igyekeznének helyreállítani, melyben megint csak a kiváltságos osztály uralkodnék a szegény, elnyomott nép rovására. Mit akarunk tehát: az osztályuralom éhbérért dolgozó rabszolgái, avagy a független népköztársaság szabad, politikai jogokkal is felruházott, szorgalmas és hasznos munkánkért kellően díjazott polgárai lenni? E kérdésre a válasz nem lehet kétséges.

Önmagunk iránti kötelesség tehát, hogy nyitott szemmel járva, minden jelenséget megfigyeljünk és a mennyiben a forradalom vívmányai elleni tetteket és szavakat látunk vagy hallunk, önmagunknak teszünk szolgálatot, ha ezeket elfojtani igyekszünk, de ha elfojtani nem is bírjuk, minden esetre meg kell akadályoznunk azt, hogy ezek az eszmék a kevésbé művelt néprétegekben termékeny talajra találjanak. Mi, csendőrök folyton kint vagyunk a nép között, nekünk befolyásunk van a népre, nekünk módunkban áll a néprétegeket felvilágosítanunk. Használjuk ki tehát e kiváltságos helyzetünket és oktassuk a népet, hogy hazánk jövőjét kockáztatja az, a ki a reakciós elemeknek szolgálatába szegődik.

De nemcsak az ellenforradalmárok veszélyeztetnek bennünket és veszélyeztetik ama törekvésünket, hogy a minden dolgozó polgárt megillető, tisztességes elhelyezkedést biztosíthassunk a népköztársaság szabad polgárai közt. Egy rokontestület ugyanis egyenesen azzal az eszmével foglalkozik, hogy kiüsse kezünkől a kenyeret, felozlattassa a csendőrséget és átvegye attól a közbiztonsági szolgálatot. A határrendőrségről szólok, ez a testület az, a mely működésében megbénítva, tisztán kenyérrigységből ellenünk tör.

Ne nézzük tétlenül az ár tajtékozó rohanását, mert ha nem cselekszünk, az élelmesebbek kitűrnak existenciánkából s földönfutókká tesznek.

Legsürgősebb teendők fegyelmettségünket s lehető legmagasabb fokra szilárdítani. Testületünk minden egyes tagja ismerje el a haza, a testület és önmaga iránti legszentebb kötelességének, hogy önmagát és bajtársait fegyelmezze, mert súlyos bünt követ el, a ki e válságos pillanatokban megfeledkezik önmagáról és fegyelmetlenkedik s ez által a belénk helyezett bizalmat ingadozóvá teszi, esetlen teljesen meg is szüntetheti. Ha tudtunk fegyelmet tartani a régi rendszer méltányosság és igazságosság nélküli vas szigora alatt, annál inkább kell tudnunk most, a mikor a szabadság talaján állva, öntudatos fegyelemre vagyunk kötelezve.

A ki pedig ezen öntudatos fegyelmet sem akarja megtartani, távozzék testületünkől, mielőtt a szellemet végleg megrontaná, mert inkább vagyunk kevesen, a kik szent kötelességüket átérzik, mint sokan, a kik fegyelmetlenségük folytán a megbizhatlanság bélyegét hordozzák magukon.

Szervezkedésünket a lehető legsürgősebben be kell fejeznünk és kéz kezét fogva, összetartott erővel és minden tudásunkkal azon kell lennünk, hogy szolgálatainkat a meg nem szállott területen mielőbb felvehessük és minden ellenünk törő ellenáramlattal szembeszálva, régi birnevünket visszaszerezzük, szegény, végtetekig kiszipolyozott hazánk közbiztonságát pedig a lehető legrövidebb időn belül helyreállíthassuk.

Mi dolgozni, mi *lenni* akarunk! (Pi.)

## HIREK.

Felhívás. Azzal a kéréssel fordulunk a körzeti csoportokhoz, hogy a szolgálati viszonyokhoz képest gyakrabban tartsanak körzeti értekezleteket, a melyeken az eseményeket beszéljék meg és a szervezeti szellemet ápolják. Kivánatos volna, ha a vidéki körzetek is, a budapesti körzeti csoport mintájára, a hét egyik napját pártnapnak nyilvánítanák, melyre a vidéki tagok ismételten hangsúlyozva, a szolgálati és közlekedési lehetőséghez képest — berándulnak. A budapesti körzeti csoport a csütörtöki napot nyilvánította pártnappá.

Együttal arra is kérjük a körzeti csoportokat, hogy minden, az Egyesület mozgalmával kapcsolatos dologról, értekezletekről, gyűlésekről, stb. lapunkat értesítsék (Budapest, hadügyminiszterium, 39. osztály), hogy azokat közhírré tehessük. Kivánatos, hogy minden oly eseményről, a mely a közérdek szempontjából közlést érdemel, szintén tudassák lapunkkal.

Egyesületünk minden egyes tagját arra kérjük, hogy lapunk szellemi részét is szakezikkével minél sürűbben keressék fel. Ily cikkek lehetnek akár a csendőrségi szolgálatra vonatkozó tanulmányok és közlemények, akár pártszervezeti és szociális nevelési szempontból tanulságos közlemények. A beküldött és leközölt cikkekért a szerzőknek megfelelő szerény díjazást biztosítunk.

Csendőrséget érdeklő rendeletek. A mint értesülünk, a belügyminiszter legközelebb egy rendeletet fog kibocsátani, a mely a legénységi átköltözésekre vonatkozik és a melyben az ily áthelyezéseknél is ugyanazon butorkárpótlást rendszeresíti, a mely az illetékszabályzat 25. §. 5. pontjában a tisztekre vonatkozólag rendszeresítve van. Ugyancsak a belügyminiszterium egy rendeletet fog a közel jövőben kibocsátani, a mely a helyük-ről elmenekült és vagyonuktól megfosztott csendőregyének részére, nyugdíjukba betudható fizetésük 3 havi összegét előlegül engedélyezi olyképen, hogy ezeket az állami alkalmazottak beszerzési előlegéhez hasonlóan, a

visszatérítés alól ki lesznek véve. A hadügyminiszterium legközelebb szintén egy rendeletet bocsát ki, a mely a megszálló csapatok által helyükről kiszorított csendőregyéneknek négy heti szabadságot engedélyez oly feltétellel, hogy ezen egyének előbbi lakhelyükre visszatérhetnek, s ha dolgaikat elvégezték, a meg nem szállott területekre nyert újabb beosztásokba bevonulni tartoznak.

**Vezetőségi gyűlés.** A Magyar Csendőrök Országos Egyesülete január hó 20-án gyűlést tartott. Ezen a gyűlésen az Egyesület levelezésének és általános ügyforgalmának rendkívül módon való felszaporodására való tekintettel, amely forgalom immár oly mérveket öltött, hogy ennek feldolgozására a szolgálatmentes idő teljesen elégtelen és az ezzel foglalkozó bajtársunk csaknem állandóan éjjeli nyugalmának egy részét is kénytelen feláldozni, határozattá emelte, hogy az Egyesület jegyzőjét bizonyos tiszteletdíjban fogja részesíteni. Kimondotta egyúttal azt is, hogy a pénztárnok és ellenőr is tiszteletdíjban részesítendő. Ez utóbbi intézkedést különösen az tette indokolttá, hogy a tagsági díjak a legnagyobb rendszertelenségben érkeznek be, minek folyományaként a pénztár csak rendkívüli idővesztéssel és igen nagy, az éjjelekre is kiterjedő munka árán tartható rendben. E tisztviselők tiszteletdíjának terheit a Magyarországi Közalkalmazottak Szövetségétől leendő kieszközlésére bizottság küldetett ki. A Magyarországi Közalkalmazottak Szövetségének megalakuló félben levő intéző bizottságába a vezetőség Gubicza Gyula alelnököt delegálta. A katonatanács kormánybiztosságába az Egyesület részéről négy egyén volt kiküldendő, a kik hivatva lesznek e helyen csendőrségi szakcsoportot alakítani. Az irodai szolgálatbeliek közül Prileszky Gyula és Zagyi József, a végrehajtó szolgálatbeliek közül Balázs György és Kalik József küldettek ki. Ugyane gyűlésen kimondotta a vezetőség azt is, hogy helyiségeiben semmiféle hazardjátékot meg nem tűr.

**Csendőrtisztek memoranduma.** A Magyar Csendőrtisztek Országos Egyesülete emlékiratban fordul a belügyminiszteriumhoz, melyben a Magyar Csendőrök Országos Egyesületének már tárgyalás alá vett memorandumával kapcsolatosan, a csendőrtiszti státusz rendezését, valamint a mai kor szellemének megfelelő csendőrségi utasítások kidolgozását sürgeti. E tárgyban a két testvér egyesület vezetősége január hó 20-án közös értekezletet tartott, a melyen — a tiszti emlékirat tartalmának ismeretése után — vezetőségünk hozzájárult a tiszti Egyesület ama óhajához, hogy ezen Egyesület törekvéseit szervezettségének súlyával támogatni fogja.

**Egy példás esküdtszéki ítélet.** A legénységi esküdtszékek ellen táplált ellenszenvre és ama aggodalmakra, hogy eme esküdtszöke nem lesznek képesek helyeiket megállni és hogy ítéleteik nem lesznek alkalmasak a fegyelem fenntartására, a fényesen ráczáfolt a brassói szárny legénységi esküdtszékének minapi ítélete, a melyben egy alórmestert, a ki csendőri, sőt emberi mivoltá-

ról is megfeledkezvén, ismételten oly mérvben leittasodott, hogy az okozott botrányokkal a testület tekintélyét is súlyosan csorbitotta, az esküdtszék 10 napi illetékelvonásra ítélte és egyúttal előterjesztést tett, hogy a testületből eltávolíttassék.

**Rendőrgyűlés.** A rendőrségi alkalmazottak január hó 22-én Budapesten országos szervezkedő gyűlést tartottak, a melyen vezetőségünket, meghíváshoz képest, Gerenda Gyula alelnök, Zagyi József főtitkár és Balázs György választmányi tag képviselte. A gyűlés kimondotta, hogy a magyarországi rendőrségeket egy táborba tömöríti és megalkotja a magyarországi rendőralkalmazottak országos egyesületét, továbbá, hogy a csendőrséggel és határrendőrséggel szoros kapcsolatot keresve és létesítve, egy országos közbiztonsági szakszervezet létrehozását propagálja. A gyűlésen Zagyi József főtitkár üdvözölte Egyesületünk nevében a testvér szakszervezetet.

**A tollas kalap alkonya.** Azt hisszük, hogy nem csalódunk, mikor azt hirdetjük, hogy a hadügyminister egy újabban kiadott rendeletével a kakastollas csendőrkalap szerepe végleg megdőlt. Amint ugyanis értesülünk a hadügyminister január 16-án 14.737,39—1919. számú rendeletével elrendelte, hogy a csendőregyének szolgálatban kalap helyett sapkát viseljenek.

**Illetékek újból rendezése.** Január 13-án és 14-én a belügyminiszterium csendőrségi osztályában, a belügyminiszterium számvevőségének képvisellete mellett ankét volt, melyen a Magyar Csendőrök Országos Egyesülete négy megbízottja útján előterjesztette azokat a kivánalmakat, a melyek az illeték terén a legsürgősebb rendezést igénylik. Az Egyesület meglegedésére, az előterjesztett kivánalmak a legteljesebb megértésre találtak és e négy megbízott által kidolgozott s több más óhajokkal is kibővített memorandum, melyet egyébként az Egyesületi vezetőségi gyűlése január hó 16-án szintén elfogadott, a belügyminister urnak legközelebb megtartandó audienciáján elő fog terjesztetni. Nem akarunk az olvasókban vérmes reményeket támasztani, esetleg kivánalmaink egyes pontjainak visszautasítása kedvezőtlenül is érintené olvasóinkat, ezért a részletekre nem terjeszkedhetünk ki, mindenesetre azonban megnyugtathatjuk bajtársainkat, hogy oly memorandumot szerkesztettünk, illetve a lapunk előbbi számában közölt előterjesztésünket olyan óhajokkal bővítettük ki, a melyek megvalósulása esetén a legmesszebb menő igényeket is kielégíthetik.

**Lapok járatása.** Kiküldötteink a vidéken járva, a legnagyobb sajnálatukra azt a tapasztalatot merítették, hogy a legtöbb örs a régi rendszer által kiadott ama parancshoz, hogy az örsök csak a Budapesti Hírlapra fizethetnek elő, még mindig hiven ragaszkodik. Felkérjük az összes örsöket, hogy szakítsanak a reakció e legexponáltabb szócsovével és kivétel nélkül fizessenek elő a Népszavára, a mely lap a mellett, hogy a mi szellemünket képviseli, sokkal több tanulságot is tartalmaz.

**Az új felügyelő üdvözlése.** Gencsy Arnold alezredesnek, az új csendőrségi felügyelőnek üdvözlése január hó 25-én délután 3 órakor fog a csendőrlaktanyában megtörténni. Gencsy alezredes, ezt a minden ízében demokratikusan gondolkozó és alárendeltjei érdekeit mindenkor szíven viselő tisztet, szívünk mélyéből eredő szeretettel üdvözljük diszes állásában és működéséhez sok szerencsét kívánunk, és egyuttal odaadó támogatásunkról is biztosítjuk. Az ő üdvözlésére örömteljes szívvel készül a mi vezetőségünk is, hiszen a mi ünnepeinkről van szó, a mi szervezkedési mozgalmunk diadal-ünnepeire fogunk ott összegyűlni. A régi elnyomatás alóli felszabadulás, a vakfegyelem által reánk kényszerített rablánczok lebullása és emberi mivoltunk elismerése azok a momentumok, amelyek ünnepies hangulattal töltik el egész valónkat erre az alkalomra; de e diadal nem tesz elfogulttá és elbizakodottá, mi továbbra is tiszta fejjel és nyílt tekintettel törtetünk céljaink felé: egy megelégedett, jó bánásmódban részesülő és jólétben élő csendőrségi testület kiépítésére. Mint hogy az üdvözlésre nagyobb vidéki küldöttségek fognak Budapestre érkezni, vezetőségünk akként intézkedett, hogy lehetőleg minden szárny körzeti csoportja három bizalmi férfit küldjön ki, kikkel január 26-án Budapesten országos értekezletet fog tartani, felvilágosítván így az összes körzeti csoportokat a vezetőség eddigi működéséről és jövő céljairól. Az értekezlet lefolyásáról legközelebbi számunkban kimerítő jelentést fogunk közölni.

**Figyelmeztetés.** A belépési nyilatkozatok szórványos beérkezése folytán, abból az alkalomból, hogy a belügy-ministeriumba benyújtott memorandumunk tárgyalás alá vétetett és minden reménységünk meg van arra, hogy kívánságaink honoráltatni is fognak, kénytelenek vagyunk összes bajtársainkat figyelmeztetni, hogy csak azon bajtársak részesülhetnek majd az Egyesület által kivívott és a memorandumban lefektetett előnyökben, akik tényleges belépésök által a vezetőséget eddig is támogatták és csatlakozásuk által sulyt adtak a mindnyájunk érdekeit képviselő Egyesületnek. Oly bajtársakkal szemben, akik még mindig vonakodnak belépési nyilatkozataikat beküldeni és ezzel egyidejűleg tagsági díjaikat is megfizetni, a vezetőség semminemű garanciát nem vállalhat, annál kevésbé, mert vezetőségünk az „aki nem velünk, az ellenünk!” elvén áll.

**A nyolcz órai munkaidő.** A kereskedelmi miniszter törvényjavaslatot készített a napi nyolcz órai munkaidőről és azt csütörtökön az érdek-képviseletek bevonásával szaknácskozás vitatta meg. A törvényjavaslat természetesen kivételeket is állapít meg vismajor elhárítása céljából, vagy a midőn romlandó anyagok feldolgozásáról van szó. Munkatorlódás esetén elsőfoku hatóságok 10 órai munkaidőt is engedhetnek, de egy év alatt ez 30 napnál több napon nem fordulhat elő, de az illetékes miniszter megengedheti, hogy további 30 napon át 10 órai munka legyen végezhető. Az illetékes miniszterek ugyancsak megállapíthatnak általános érvényű kivételeket, midőn jelentékeny szociális vagy gazdasági érdekről van szó. A törvényjavaslat szabályozza még a fiatalok munkaidejét a munkaközi szüneteket, a folytonos üzemeknél való csapatváltozást és a külön munkadíjazását. Azt hisszük, hogy a munkaidő szabályozása csakis nemzetközi érvényű jogszabálylyal rendezhető oly módon, hogy az ország termelésének versenyképessége veszélyeztetve ne legyen.

**Helyreigazítás.** Lapunk 2. számában megjelent „A csendőrség államosítása» czimű közlemény helyes czime, „A csendőrség állandósítása», a mint az a közlemény szövegéből ki is vehető.

## HIVATALOS RÉSZ.

### Körrendeletek.

Gencsy Arnold alezredes, a csendőrség új felügyelője, a felügyelőség elfoglalásakor valamennyi csendőrkerületnek és felszerelési anyagraktárnak a következő két parancsot adta ki:

(77. sz. csf. 1919.)

Budapest, 1919 jan. 18-án.

Hadügyminiszter ur mult év december 21-én kelt 34,561 eln. 2/a. 1918. számú rendeletével a magyar csendőrség felügyelőjévé — egyelőre ideiglenesen kineveztetvén, — hivatalomat a mai napon átvettem.

Midőn ez alkalomból a kerületek tiszti és altiszti karát üdvözlöm, a személyemet illető minden üdvözlést mellozni kérek, annál inkább is, mert eddigi tapasztalataim alapján megvagyok győződve úgy a tiszti, mint az altiszti karnak irántam való jóindulatáról, ragaszkodásáról és bizalmáról, melyek erőt adnak nekem a mai nehéz időkben hivatásom betöltésére, másrészt ugyanezen bizalomnál fogva arra kérem a testület minden egyes tagját, hogy szolgálatát a legjobb tudásával, készséggel és odaadással végezze s feleljen meg minden tekintetben kötelességének.

Első legfontosabb feladat a felemelt létszám gyors kiegészítése, melyre a testület minden tagjának törekedni kell alkalmas jelentkezők gyűjtésével, továbbá a *fegyelem* és *rend* megszilárdítása, mert ezek nélkül a szolgálatot teljesíteni nem lehet.

Azon feltevés avagy híresztelés, hogy a csendőrség feloszlatatik, nem felel meg a valóságnak, sőt ha valaha, úgy ép most van nagy szüksége az országnak a csendőrségre, azért a népkormány elhatározta, hogy a csendőrséget fejleszti, ellátásáról, előmeneteléről messze-menőleg gondoskodni fog.

A státus rendezése most van kidolgozás alatt, mely szerint a vizsgát *nem* tett altisztek egész a tiszthelyetesi rendfokozatig, a vizsgát *tett* altisztek a VII. rangosztályig (ez megfelel az alezredesi rendfokozatnak) haladhatnak elő, a nyugdíj biztosítva van, a rokkantak és ezek családjai megfelelő ellátásban részesülnek stb.

A csendőrség feloszlatásáról csak abban az esetben lehetne szó, ha feladatának többé megfelelni képes nem lenne, ha megbizhatóságát elveszitené, azért figyelmeztetek mindenkit saját jól felfogott érdekében, hogy a *kiadott parancsoknak*, — ha csak azok nyilvánvalóan nem valamely törvénybe ütköző czélzattal adattak ki — *jöltétlen engedelmességek* s azokat annál inkább is teljesítse, mert ha valaki magára nézve valamely intézkedést sérelmésnek tart, meg van a panaszlási joga s jogos panasz esetén az orvosolva lesz.

A szolgálati szabályzat, a kat. büntető törvények teljes érvényben maradtak, az esküdtszék megalakultak, emélfogva parancsmegtagadás és egyéb büntetendő cselekmények miatt a felelősségre vonás nem marad el,



sőt a megtagadott parancs fontosságához avagy az elkövetett büntetendő cselekmény mérvéhez képest a haditörvényszéki büntetésen kívül a testületből való eltávolítás és nyugdíj igények elvesztése is bekövetkezhetik.

Remélem azonban, hogy a testület minden egyes tagja megérti és átérzi az új idők szavát, belátja, hogy csak munkával és kötelességteljesítéssel biztosítható az ország jövője, a társadalmi élet zavartalansága és az egyesek boldogulása, a mihez erejéhez és tehetségéhez képest minden embernek hozzá kell járulni.

Az Isten áldását kerem a testület működésére.

E parancsom a tiszti és altiszti kar előtt kihirdetendő.

71. sz. csf. 1919. Valamennyi csendőrkerületi-, anyagraktár-, és tisztitanfolyam parancsnokságnak.

Budapest, 1919. évi január hó 20-án.

A korszellem és változott viszonyok megkívánják, hogy ahhoz az összes testületbeli egyének, sőt még azok is alkalmazkodjanak, a kik nem ezen szellemben, nevelkedtek, mert egy ország jövőjét, csakis együttes erővel, összműködéssel és a kor eszméinek megvalósításával lehet csak biztosítani.

Az ország belrendje, közbiztonsága, élet és vagyonbiztonsága a mindig hivatása magaslatán álló felelőségteljes csendőrségen nyugszik.

Ez a testület az egyedüli, mely az országot a kor szellemét megéltő új jelszavakkal ismét talpraállíthatja és a boldoguláshoz vezetheti. Ezért tegyük félre a kicsinyeskedéseket, egyéni érdekeket, kerüljük a félreértéseket és csakis a jövő boldogulást tekintve biztossuk a testület tekintélyét, hírnevét.

A mai demokratikus szabad korszak minden vivmányát biztosítva, az alárendeltek előtti kicsinyes megjegyzések és bíráltságok, nyilatkozattételek, a föltétlen és szükséges legszigorubb megtorlást vonják maguk után, miből aztán a kényszernyugdíjazás, illetve a testületből való eltávolítás következik.

A kor intőszavát meg nem értők, vonják le a konzekvenciát és adják át helyüket az újabb áramlat arratermett egyéneinek, ha nem tudnak a megváltozott idők szellemének megfelelően átalakulni. Az ellenagitációnak vagy passzivitásnak többé helye nincs, miért is nemcsak az ellenagitátorok, hanem még azok ellen is, a kik a passzivitást türik, azok innen minden esetben és azonnal a legszigorubb megtorló intézkedések fognak megtétni.

32,334. sz. eln. 2. a. Hivatkozással az 1918. évi I. néptörvény 1—7. §-aira közhírré teszem, hogy minden választójoggal bíró, a magyar hadsereghez tartozó tényleges állományu tisztnek, tisztjelöltnek, tisztviselőnek, tisztviselőjelöltnek, rangosztályba sorolt havidíjasnak, altisztnek és köztársasági katonának jogában áll

bármely magyar köztársaságbeli politikai párthoz csatlakozni és ezen pártok klubjaiba belépni.

Budapest, 1918. évi november hó 30-án.

Bartha Albert s. k.

32,504. eln. 2. sz. A katonai állományu tisztek rendfokozatai a következők:

III.	rangosztály	tábornagy
IV.	»	altábornagy
V.	»	tábornok
VI.	»	ezredes
VII.	»	alezredes
VIII.	»	őrnagy
IX.	»	százados
X.	»	főhadnagy
XI.	»	hadnagy
XII.	»	alhadnagy

A katonai állományu zászlósokat 1919. évi január hó 1-vel alhadnagyokká fogom kinevezni. Rendfokozati jelvényükre és illetékeikre nézve intézkedés következik.

A tábornagy az eddigi gyalogsági (lovassági) tábornok (táborszernagy) rendfokozati jelvényeit viseli.

A már kinevezett I. rangosztálybeli tábornagyok és a vezérezredesek eddigi rendfokozati jelvényeiket «ad personam» megtartják; utóbbiaknak azonban a tábornagyi címet adományozom.

Megszólításoknál és az írásbeli hivatalos érintkezésben a tiszteknél egyedül a «rendfokozat» és «uram», vagy a «szolgálati állás» és «uram» kitételek használandók.

Kelt Budapesten, 1918. évi decz. 3-án.

Bartha Albert s. k.

### Vasuti lopások kiderítőinek jutalmazása.

A magyar államvasutak igazgatósága elhatározta, hogy a vasuti kocsik feltörésének és a szállítmányok megdézsmálásának illetve elidegenítésének meggátlása céljából a lopások tetteseinek kézrekerítőit megfelelő pénzbeli jutalomban részesíti.

Jutalomban részesül mindenki (magánosok, rendőrök, csendőrök, katonai őrmesterek), a ki a tolvaj kézrekerítése körül eredményes vezető utbaigazítást ad.

Természetesen, a ki a tettes kézrekerítésére vonatkozó bejelentésen kívül a lopott áru rejtekhelyére vonatkozóan is utbaigazítással szolgál s ily módon a lopott áruk kézrekerítését is lehetővé teszi, nagyobb összegű jutalmat fog kapni.

A bejelentés bármely állomás vezetőjénél vagy az illetékes üzletvezetőségeknél tehető meg.

100 koronáig terjedő jutalmak azonnal folyósítására az egyes állomások vezetői is fel vannak hatalmazva, ennél nagyobb összegű jutalmat az illetékes üzletvezetőség vagy az igazgatóság folyósít.

Elvül szolgál, hogy jutalmak csak abban az esetben folyósíttatnak, ha a tettes a lopás vagy dézsmálás befejezett bűncselekményének elkövetésében tetten éretett, vagy e bűncselekmény a tettesre tényleg bebizonyítható.

Az ily módon folyósítandó jutalomdíjaknak elfogadását a m. honvédelmi miniszter ur múlt évi szept. hó 7-én kelt 490,916/16—1918. számú rendeletével megengedte és a m. államvasutak igazgatóságát megkereste hogy az egyes csendőr egyének által érdembe hozott jutalomdíjakat ne az illetők kezeihez fizettesse ki, hanem azokat minden alkalommal az igényjogosultak között leendő arányos szétosztás végett az illetékes csendőrkerületi parancsnokságnak küldesse meg.

Mindezek tudomásvétel végett az alárendeltekkel azonnal közlendők és meghagyom, miszerint azon esetben, hogy ha egyes csendőr egyének megjutalmazására szánt összeg netalán valamely alárendelt parancsnoksághoz küldetnék meg, annak mikénti szétosztására a szárny- (tishti különítmény) parancsnokságok ide mindannyiszor tegyenek javaslatot.

### Fegyverszüneti katonai egyezmény.

A budapesti katonai állomásparancsnokság által a szövetséges hadseregek főparancsnokságának nagyvezérkarával kötött katonai egyezményt tudomás és szigorú alkalmazkodás végett az alábbiakban teljtartalmulag kiadom.

«A szövetséges hadseregek főparancsnoka, Nagyvezérkar. Katonai egyezmény. A szövetségesek és Ausztria-Magyarország között megállapított fegyverszüneti feltételek Magyarországra való alkalmazása tárgyában.

I. A magyar kormány visszavonja összes csapatait attól a vonaltól északra, melynek határai a Nagyszamos felső folyása Besztercze, Maros falu, Maros folyónak a Tiszába való torkolata, Szabadka, Baja, Pécs, a mely helyeket magyar csapatok nem tartanak megszállva, a Dráva folyása addig, a hol ez a folyó a Szlavon-Horvát határral összeesik. A kiürítés 8 napon belül befejezendő.

A szövetségesek teljes hatalommal szállják meg a kiürített területet a szövetséges hadsereg főparancsnoka által megállapítandó módon. A polgári igazgatás a jelenlegi kormány kezében marad.

A kiürített zónában egyedül a rend fentartására elengedhetetlenül szükséges rendőrségi és csendőrségi csapatok maradhatnak meg, valamint azok a csapatok, melyek a vasuti vonalak biztonságát vannak hivatva szolgálni.

II. A magyar hadsereg leszerelése szárazon és vizen, kivéve a 6. gyalog- és 2. lovas hadosztályt, melyek feladata a rend fentartása, valamint az előző szakaszban említett és rendőri szolgálatokat végző fegyveres erőket.

III. A szövetségesek megszállási joga minden hadászati szempontból fontos pontra és helysége vonatkozólag. Ezek állandó kijelölésének joga a szövetséges hadseregek főparancsnokát illeti meg.

Átvonulási és tartózkodási jog a szövetséges csapatok számára Magyarország egész területére kiterjedőleg. Állandó használati jog a szövetségesek katonai szükségletének kielégítésére minden, akár közuti, akár vasuti, akár hajózási forgalmi eszköz tekintetében, legyen ez akár az állam, akár egyes állampolgárok tulajdona. Ugyanez áll az igrás és máhás állatokra.

IV. A megszállott terület rendes forgalmának ellátására szolgáló vasuti személyzet és forgalmi eszközök helyükön maradnak. Ezenkívül 2000 vagonból és 100 lokomotívból (rendes nyomtáv) továbbá 600 vagonból és 50 lokomotívból (keskeny nyomtáv) álló tartalék egy hónapon belül a főparancsnok rendelkezésére bocsátandó, egyrészt a szövetséges csapatok szükségletének kielégítése végett, másrészt a szerb közlekedési eszközökben a háború folytán okozott hiány pótlására. Az itt említett forgalmi anyag egy része Ausztriából fedezhető (ezek megközelítő számok.)

V. A megszállott terület rendes forgalmának ellátására szolgáló hajózási személyzet és forgalmi eszközök helyükön maradnak. Ezenkívül 6 monitor haladéktalanul kiszolgáltatandó Belgrádban a szövetségeseknek. A dunai hajórajnak hátralevő része leszerelés végett összegyűjtendő egy dunai kikötőben, melyet a főparancsnok később fog kijelölni. Ebből a hajórajból a legrövidebb időn belül igénybevétnének: tíz személyszállító hajó, tíz vontatógőzös és 60 uszály, részint a szövetséges hadseregek céljaira, részint pedig abból a célból, hogy a szerb hajózási anyagban a háború folytán beállott hiány pótolassék. Ezek megközelítő számok.

## Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

**részvénytársaság**

**Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.**

**— Telefon 153—44. szám. —**

**Alaptőke 2.000,000 korona.**

Kölsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetét után, melynél a betető az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézvények és chequek beszedését elvél a juk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pánzeket.

VI. Tizenöt nap alatt a főparancsnok rendelkezésére bocsátandó háromezer főnyi vasuti munkáscsapat a szükséges anyagi eszközökkel felszerelve, a szerbiai vasuti vonalak helyreállítása céljából. (Ezek megközelítő számok.)

VII. Tizenöt nap alatt a főparancsnok rendelkezésére bocsátandók a szükséges anyagi eszközökkel felszerelt utász és távirász csapatok, a szerbiai csapatok és táviró hálózat helyreállítása céljából.

VIII. Egy hónapon belül a főparancsnok rendelkezésére bocsátandó 25,000 ló, valamint a főparancsnok által meghatározandó szállítási eszközök. (Ezek megközelítő számok.)

IX. A fegyverek és hadiszerek a főparancsnok által megállapítandó helyeken egybegyűjtendők. Az összegyűjtött hadianyag egyrésze nyomban igénybe vétetik a főparancsnok rendelkezése szerint szervezendő katonai csapategységek felszerelése céljából.

X. A szövetséges hadifoglyok és polgári internáltak rögtön szabadon bocsátandók és megfelelő helyeken összegyűjtendők, hogy a főparancsnok által kijelölt helyekre és általa megszabott időre hazaszállíthatók legyenek. A magyar hadifoglyok egyelőre nem adatnak ki.

XI. Diaz tábornokkal létrejött fegyverszüneti szerződét aláírásának napjától (nov. 4-ének 10 órája) számítva) 10 napi haladék adatik a német csapatoknak Magyarországon való átvonulására és állomásozására.

A posta és táviró forgalom] Németországgal csakis a szövetségesek katonai ellenőrzése alatt bonyolíthatók le. A magyar kormány kötelezi magát, hogy nem engedje Németországba küldeni semmiféle katonai tartalmú távirat közlését.

XII. Magyarország meg fogja könnyíteni a megszálló szövetséges csapatok élelmezését. A requirálások megengedve azzal a feltétellel, hogy ne legyenek önkényesek. A fizetés a forgalmi ár szerint történik.

XIII. Az osztrák-magyar hadvezetőség által a Dunán és a Fekete-tengeren lefektetett aknamezők elhelyezése haladéktalanul a főparancsnok tudomására juttatandók.

Továbbá kötelezi magát a magyar kormány, hogy elfogja azokat az uszóaknákat, a melyeket az ország Ausztria felé eső határán túlról a Dunába bocsátottak és hogy a saját területi vizein levő uszóaknákat eltávolítja.

XIV. A posta, szikra-táviró, telefon és távirda, valamint a magyar vasutak a szövetségesek ellenőrzésére helyeztetnek.

XV. A szövetségesek érdekeik megvédése céljából képviselőt fognak a magyar közlélmzési miniszter mellé kiküldeni.

XVI. Magyarország köteles minden viszonyt megszakítani Németországgal és a Romániában levő német seregeknek szánt minden csapat és lőszerállítást megtiltani, ha csak erre a főparancsnok külön engedélyt nem ad.

XVII. A szövetségesek a magyar állam belső igazgatásába nem fognak beavatkozni.

XVIII. A szövetségesek és Magyarország között az ellenségeskedések megszűntek.

Kelt és két példányban kiállított Belgrádban, 1918. évi november hó 13-án 23 óra 15 perczkor, az egyezmény czimén és a II. és VIII. szakaszon eszközölt módosítással. A szövetségesek nevében: A főparancsnok megbizottai: Michits vajda s. k., Henrys tábornok s. k. Magyarország nevében: A magyar kormány megbizottai: Linder Béla s. k.

## SZÁNTÓ JÓZSEF



19 éve szállit kerékpárt, beszélő-gépet varrógépet, karbid-lámpát asztalra, karbid-gummikat és felszereléseket az egész ország csendőrségének. Ellsmerő leveleim ezerszámra vannak. — Pontos czim:

**SZEGED, VÁROSI BÉRPALOTA.**

## Csendőr urak régi és legjobb bevásárlási helye

Kézi és asztali karbidlámpák, karbid, zseblámpa, aranyelem, öngyújtó, borotva-készletek, pengék, gramofontűk, lemezek, nagy tömeg géprész és felszerelés minden árban!



## SZÁNTÓ LAJOS

kerékpár, varrógép és beszélőgép főraktárában

Korzómozi házban. **SZEGEDEN.** Városháza mellett.

## A világ legjobb harmonikái



Orgonahangu, 2 váltóval 7 K, finom 9 K. Csodásan erős hangu, 3 igaz váltóval 15 K. Egész zenekari hangu 4 igaz váltóval 20 K. Erős acél hanguak 18, 20, 25, 40 K. Finom kétsoros harmonikák, háromsorosok, gramatikus hanguak is készülnek.

## Gramofon

Csodásan erős, tiszta hangu beszélőgép 40 K, nagy «Union» szerkezettel 50 K. — Legszebb hanglemezek az összes dalok, zenék, operák, tréfás előadások stb. 80 fill.-től 4 K-ig. Javitási műterem.



Árjegyzéket az összes hangszerekről ingyen küld

## MOGYORÓSSY GYULA

királyi szabadalmazott hangszergyár

Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. szám.

Csendőrségi sapka					K 45
Mickelozott kard					60
Kardkötő bőrből K 22					27
Selyem kardbojt nagy lapos K 11					16
Selyem kardbojt nyitott 10 cm. K 14					15
Ispahán kardbojt csukott K 350					7
Barna lakbőr derékszíj kardhüvely táskával					20
Derékszíj-csatt aranyozott K 4					13.50

### Örmesteri gallérpaszomány

ezüstözött méterje	6 mm	13 mm	16 mm	18 mm	20 mm
selyemből	4	7	8.50	10	12
Selyem csillag tuczatja K 4		4.50	5.50	6.50	7
Járórtáska tehénbőrből					3.60
					50



Alapított 1852. évben.

Mindennemű  
csendőrségi

EGYENRUHÁZATI CZIKKEK

legolcsóbb napi árak mellett

# SPITZ BERNÁT

os. és kir. udvari szállító

elsőrangú egyenruházati és hadfelszerelési áruházában

BUDAPEST, V., Fürdő-utca 9. sarokház.  
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 1. szám. ♦♦



## Viszketegséget, sömört, rüht

leggyorsabban elmulasztja a Dr. FLESCH-féle eredeti törvényesen védett

### „Skaboform“-kenőcs.

Nem piszkít, teljesen szagtalan. — Próbátégely 4 K, nagy tégely 6 K, családi adag 10 K Budapest részére kapható: Török J. gyógyszer-tárában Király-utca 12. Vidékre rendelési cím:

Dr. FLESCH E. „Korona“-gyógyszertára, GYŐR.  
„Skaboform“ névjegyre ügyeljünk.

## Royal XVIII. acetylen asztali lámpa!



szagtalan, tiszta égés feltétlenül biztos. Kezelése mint a rendes kerek-lámpáké. Zománcozva és uiklelezve porcellán ernyővel 30 K. Kerékpárokat és kerékpáralkatrészek nagyban gyári árban vidékre is.

LANG JAKAB és FIA  
kerékpár nagykereskedők  
Budapest, VIII., József-körút 31.  
Acetylen lámpák ingyen de kiküldési költségét kérjük előre kifizetni.



Rendelésnél

szíveskedjék

lapunkra hivatkozni!

## Viszketeg, rüh, bőrbaj

Itten biztos és gyors hatású szer a

„BORÓKA“-KENŐCS.

Nem piszkít és teljesen szagtalan. Kis te tégely 4 korona, nagy tégely 6 korona, családi tégely 10 korona, hozzávaló Boróka szappan 6 korona. Készíti:

GERŐ SANDOR gyógyszerész, Nagykőrös 18.

A MAGYAR

# BÜNTETŐ TÖRVÉNYEK és SZABÁLYOK

MAGYARÁZATOKKAL és JEGYZETEKKEL.

## KÉZIKÖNYV.

A magyar csendőrség, állami, városi és községi rendőrség, valamint általában az összes nyomozó hatóságok és nyomozó közegek részére.

A könyvnek bolti ára 15 korona, csendőröknek 10 korona. Posta-utalványok beküldése után portómentesen küldjük meg.

Megrendelhető: DARVAS ADOLF, Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.



Meg akar Ön alaposan szabadulni reuma, köszvény, isiasz bántalmaitól?

Ezren gyógyultak már meg!

Fájdalmak a végtagokban és ízületekben, dagadt testrészek, elnyomódott kezek és lábak, szúrások és rángások bántják a különféle testrészeket, sőt a szemek meggyöngyülése is visszavezethető a reumatikus és köszvényes bántalmakra.

Egy természeti gyógyproduktumot ajánlunk Önnek!

Nem universalis gyógyszer, hanem egy olyan gyógyszer, amelyet a jószágos természet ajándékoz az emberiségnek.

Mindenki

ingyen próbaadagot kaphat.

Írjon azonnal és elküldjük bementve, teljesen ingyen használati utasításokat. Ön halálosan és ragaszkodóan gondol majd ránk.

OPERA gyógyszer-tár, Budapest, VI. oszt. 515.

# REUMA,

köszvény, csúsz, csontfájdalmak, szúródások, valamint minden meghűléstől eredő láb-, kézhasogatások fej-és fogfájás gyógyítására használjuk a biztos és gyors hatású szert. Ez a gyorsan ható szer, mely a fájdalmakat azonnal csillapítja, a

### „BALZSAM“-KENŐCS.

— Próbaadag 5 korona, nagy adag 10 korona. —

Egyedül kapható:

GERŐ SÁNDOR gyógyszerésznél, Nagykőrös 18.